

Opsamling på aktiviteter igangsat af Socialdirektørforum siden 2017

Indledning

Rammeaftalen er kommunernes og Region Syddanmarks redskab til at koordinere det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet og skal godkendes af kommunalbestyrelserne og Regionsrådet. Rammeaftalen består af en udviklingsdel samt en styringsmæssig del. Udviklingsdelen sætter fokus på de politisk valgte temaer, som skal sætte retningen for udviklingen af det specialiserede socialområde og specialundervisningsområde i Syddanmark. Styringsdelen beskriver rammerne for køb og salg af pladser på tværs af kommunegrænser og region, hvordan taksterne for tilbuddene udregnes samt andre regler omkring tilbud og handel.

Den nuværende rammeaftale gælder for perioden 2019-2020. Den kommende rammeaftale gælder for perioden 2021-2022.

Den lovgivningsmæssige ramme er beskrevet i Bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde.

Politiske temadage

Der har årligt været afholdt politiske temadage, hvor politikere fra de syddanske kommuner har drøftet aktuelle temaer inden for det specialiserede socialområde. Den politiske temadag i marts 2017 blev anvendt til drøftelse af indsatser, der skulle være omdrejningspunktet for Rammeaftalen 2018. Disse indsatser blev også videreført til Rammeaftalen for 2019-2020. De udpegede temaer til Rammeaftalen fremgår herunder.

Udpegede temaer til rammeaftalen fra politisk temamøde i 2017

Psykisk sårbare

- Øget samarbejde på tværs af sektorer
- Forbedret indskrivning og udskrivning
- Forebyggelse

Civilsamfundet

- Borgerne skal føle sig som en del af samfundet
- Huske de pårørende i borgerens plan
- Se folk som mennesker – ikke som en sygdom

Specialisering

- Fokusering på hjælp i nærmiljøet
- Øget fokus på effekt
- Fokus på dilemmaet, at borgerne får mere og mere komplekse behov, og samtidig sker der en specialisering på fagområderne

På de politiske temadage i 2018 og 2019 blev en række aktuelle temaer fra det specialiserede socialområde drøftet. Temaerne kan ses herunder.

Temaer fra politisk temadag 2018

- Status på etablering af de særlige psykiatripladser
- Trends på det specialiserede socialområde
- PsykInfo og Indsatsen "EN AF OS"

Temaer fra politisk temadag 2019

- Regeringens psykiatriudspil – Vi løfter i fællesskab
- Psykiske lidelser og mistrivsel blandt børn og unge
- Det gode borgerforløb
- En personlig beretning om mestring

Aktiviteter siden 2017

Temadage på det specialiserede socialområde

Der har været afholdt en række temadage, som har sat fokus på centrale emner inden for det specialiserede socialområde. Flere af temadagene har været afholdt i et samarbejde mellem kommunerne og regionen.

Tema	Målgruppe	Dato	Afholdes af
Spiseforstyrrelser	Medarbejdere, myndighedspersoner og ledere fra kommunerne	30. august 2017	Socialdirektørforum
Borgere med dobbeltdiagnoser	Medarbejdere i region og kommuner som arbejder med psykiatri og misbrug	7. juni 2018	Regionen Syddanmark, Socialdirektørforum og Sundhedsstrategisk Forum
Frivillighed/civilsamfundet	Politikere og ledere fra region og kommuner	13. december 2018	Regionen Syddanmark og Socialdirektørforum
Evidensmetoder og effektmåling	Medarbejdere i kommunerne og regionen	2. april 2019	Socialdirektørforum
Rekruttering	Ledere og nøglemedarbejdere fra social- og sundhedsområdet i region og kommuner	11. oktober 2019	Regionen Syddanmark, Socialdirektørforum og Sundhedsstrategisk Forum KKR Syddanmark

Det er oplevelsen, at der har været stor opbakning til temadagene, og at udbyttet har været stort for deltagerne.

Projekter i regi af Socialdirektørforum

I regi af Socialdirektørforum – og i et samarbejde med psykiatrien i Region Syddanmark – er der igangsatte en række projekter, som skal bidrage til at udvikle behandling og tilbud til borgere på det specialiserede socialområde.

Sammen om Psykiatri

Sammen om Psykiatri er et samarbejde mellem psykiatrien og kommunerne med en fælles bestræbelse på at bygge tættere bro mellem kommuner og regionspsykiatrien om de allermest komplekse borgere. Med udgangspunkt i de valgte borgere indledes et tæt samarbejde mellem kommune og psykiatri. Samarbejdet tager udgangspunkt i den enkelte borger og dennes udfordringer. Der arbejdes med i højere grad at anvende eksisterende redskaber som f.eks. udskrivningsaftale og koordinationsplaner.

Projektet forløber over perioden 2018-2020.

Formål med projektet

Det overordnede formål er at skabe bedre sammenhæng i indsatserne for borgerne. Den bedre sammenhæng skal bl.a. medvirke til færre indlæggelser, øget ambulans behandling og mere progression for borgerne. Dette skal opnås ved, at kendskabet sektorerne imellem øges, at samarbejdet, samtidigheden og tværfagligheden i indsatserne styrkes, og der udvikles bedre samarbejdsformer mellem behandlingspsykiatrien og kommuner.

Indsatsområder

- Fælles kompetenceløft
- Samarbejde om konkrete, udvalgte borgere
- Systematisk samarbejde

Projektets målgruppe

- Borgere: Målgruppen er borgere med psykiske lidelser, som modtager indsatser fra såvel behandlingspsykiatrien som på det regionale og kommunale socialområde. Målgruppen er borgere fra 20 år.
- Medarbejdere: Det generelle kompetenceløft er målrettet alle medarbejdere og ledere i såvel behandlingspsykiatrien som socialpsykiatrien.

Fremskudt regional psykiatrifunktion på børn- og ungeområdet

Projektet Fremskudt regional psykiatrifunktion er udarbejdet i et samarbejde mellem regionen og Socialdirektørforum for at understøtte samarbejdet i forhold til børn og unge. Kommunerne i Syddanmark har forskellige udfordringer, størrelser og organiseringer. Derfor bygger projektet på en rummelig samarbejdsmodel og en bred palette af indsatser, som giver mulighed for, at den enkelte kommune kan indgå i netop de indsatser, der understøtter børnenes/de unges behov.

Projektet forløber over perioden 2018-2021.

Baggrunden for projektet er, at antallet af børn og unge, som mistrives, er i stigning. Kommunerne i Syddanmark oplever således et stigende antal børn og unge med lettere psykiske problemstillinger, f.eks. adfærds- og affektforstyrrelser, angst, ADHD. Det medfører, at et stigende antal børn og unge henvises til udredning og behandling, og regionerne har siden 2007 oplevet en fordobling i antallet af patienter i børne- og ungdomspsykiatrien. En stor del af de børn og unge, som henvises til psykiatrien tilhører ikke psykiatriens målgruppe, som jf. sundhedsstyrelsens specialevejledning for Børne- og ungdomspsykiatri er de mere komplicerede/specialiserede opgaver, herunder børn og unge med behov for tværfaglig udredning og behandling. De afviste børn og unge har derimod brug for en styrket indsats i nærmiljøet.

Formål med projektet

Formålet med projektet er at forebygge, at psykisk sårbare børn og unge står uden indsatser, fordi de ikke tilhøre målgruppen i psykiatrien og samtidig er svære at løfte for kommunerne uden den rette sparring og supervision fra psykiatrien. Med afprøvning af en fremskudt funktion skal psykisk sårbare børn og unge og deres familier opleve, at de får hurtig hjælp i nærmiljøet, at samarbejdet mellem psykiatrien og kommunerne fungerer, og at der er fokus på, hvad det enkelte barn har brug for for at kunne bevare tilknytningen til hverdagslivet.

På lang sigt er formålet med projektet, at den tidligere og mere sammenhængende indsats for børn og unge vil forebygge, at mistrivsel og lettere psykiske problemstillinger udvikler sig til svære og komplicerede psykiske lidelser, der kræver behandling i psykiatrien.

Indsatser

Regionen og kommunerne i Syddanmark ønsker med projektet at udvikle en samarbejdsmodel samt styrke kompetencer og direkte indsatser i nærmiljøet, der samlet set skal sikre en tidlig indsats for børn og unge med mistrivsel eller lettere psykiske problemstillinger i nærmiljøet. Projektet omfatter tre overordnede indsatsområder:

- Udvikling af en generisk samarbejdsmodel, der kan rumme forskellige målgrupper og tager højde for de variationer, der er i de 22 kommuners organisering og kapacitet indenfor børne- og ungeområdet
- Kompetenceudvikling for frontpersonale og pårørende
- Direkte indsatser i et samarbejde mellem psykiatri og kommune i nærmiljøet

Målgruppe

- Børn og unge fra 6-18 år med mistrivsel og/eller lettere psykiske problemstillinger
- Pårørende til børn og unge i målgruppen
- Regionale og kommunale fagpersoner, herunder psykologer, psykiatere, plejepersonale, lærere, pædagoger, PPR-psykologer, praktiserende læger, sundhedsplejersker

Særlige psykiatripladser

I juni 2017 blev lov om særlige psykiatripladser vedtaget. De særlige pladser var en ny konstruktion for såvel psykiatrien som kommunerne. Det har betydet, at der skulle etableres en række nye tiltag i forhold til samarbejde, arbejdsgange, koordination m.m. Det faktum, at kommunerne visiterer og betaler, har betydet, at kommunerne stiller krav til behandlingen på samme måde, som når der købes pladser på botilbud m.v.

Formålet

Formålet med pladserne er at tilbyde en længerevarende behandlings- og rehabiliteringsindsats for at stabilisere patientens helbred og få nedbragt mængden af konflikter og voldsepisoder. Det er målet, at patienterne kan vende tilbage til en velfungerende hverdag. Det er derfor centralt, at borgeren er motiveret for tage imod behandlingstilbuddet.

Projektets indhold

Fokus er at skabe grundig behandling med tilstedeværelse af en bred faggruppe. På afsnittene er eventuel misbrugsbehandling samt en række dagsaktiviteter som motion, kreative fag og mestring af hverdagen. Sundhedsmedarbejdere fra en bred palette af faggrupper er omkring patienterne. Således er der ansat både læger, sygeplejersker, socialpædagoger, social- og sundhedsassistenter, ergoterapeuter samt socialrådgivere til opgaven.

Et ophold på en særlig plads vil have en varighed på mellem tre og tolv måneder. Der kan anvendes tvang inden for psykiatrilovens rammer – dog med undtagelse af tvangsindlæggelser.

Samarbejde om udvikling af de særlige pladser

Der har været og er stadig et godt og tæt samarbejde mellem Psykiatrien i Region Syddanmark og kommunerne i Syd samt interesseorganisationerne. Samarbejdet begyndte allerede i forbindelse med, at Folketinget besluttede, at der skulle etableres særlige pladser på psykiatriske afdelinger.

Der har i januar 2018 været afholdt introduktionsmøde om lovgivning, målgruppe og visitationsproces. I marts 2018 afholdt Dansk Selskab for Patientsikkerhed i samarbejde med Psykiatrien i Region Syddanmark og Socialdirektørforum en temadag for de alle aktører. Efterfølgende har der været afholdt en temadag med opfølgning på temadagen. Der har været besøgsrundte i kommunerne – dels for at skabe bedre kendskab til målgruppe og visitationskriterier.

Der er udarbejdet en lang række dokumenter i et samarbejde mellem De særlige pladser og kommunerne. Dokumenterne kan understøtte den kommunale sagsbehandler. Det drejer sig bl.a. om anmodningsskema, skabelon til samlet plan, forløbsbeskrivelser og afgørelsesskabeloner.

Målgruppe

De særlige pladser er især henvendt til patienter med:

- Svær psykisk sygdom
- Eventuelt misbrugsproblem
- Udadreagerende adfærd

Vi bygger bro

Projektet bestod af et fælles undervisningsforløb for medarbejdere i de 22 syddanske kommuner og psykiatrien med fokus på samarbejdet omkring borgere med både psykiske lidelser og misbrug. Baggrunden for at igangsætte projektet er den fælles udfordring med at skabe god og virksom behandling til den dobbeltdiagnosticerede patient. Misbrug kan opleves som en barriere for behandling af den psykiske lidelse, og mennesker med psykiske lidelser kan opleves som vanskelige at behandle i den kommunale misbrugsbehandling. Samarbejdet om de koordinerede indsatser skal derfor styrkes.

Projektet er forløbet over perioden 2016-2018.

Projektets formål

Det overordnede formål med projektet er at skabe sammenhæng og bedre forløb for patienter gennem undervisning i fælles viden, fælles tilgang og relationel koordinering mellem tværsektorielt personale. Undervisningen skal sikre, at allerede eksisterende redskaber og lovgivning samt anerkendte virksomme metoder anvendes i såvel region som i kommuner. Herunder fokus på hvordan man kan inddrage borgere/patienter og netværk.

Via fælles undervisning opbygges gensidigt kendskab til hinandens opgaver, rammer, behandlingsmuligheder, metoder mv. i henholdsvis den regionale psykiatri og de kommunale rusmiddelbehandlingstilbud.

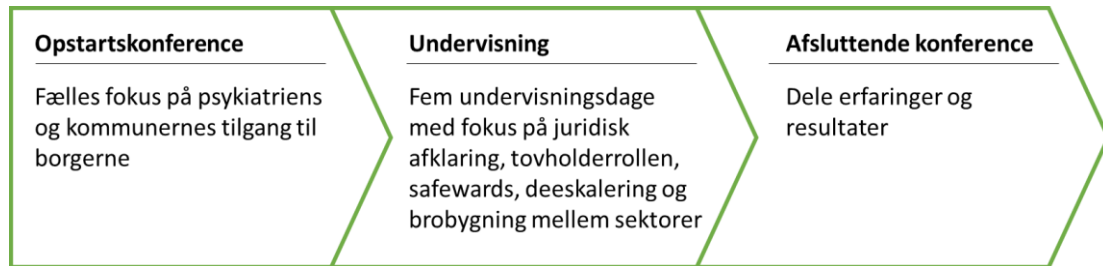
Delmål – forventet effekt af undervisningen:

1. At der opnås en juridisk fælles forståelse på tværs af sektorer
2. At der opnås en fælles deeskalerende tilgang til patient/borgergruppen på tværs af sektorerne

3. At opgaver omkring borger/patient afdækkes og klarlægges med henblik på fordeling
4. At borgerens forløb optimeredes og kvalificeres gennem en tovholderrolle, der fungerer på tværs af sektorerne
5. Øget kendskab til hinandens opgaver, rammer, behandlingsmuligheder, metoder mv. i henholdsvis den regionale psykiatri og de kommunale rusmiddelbehandlingstilbud

Projektets indhold

Projektets indhold kan illustreres således:

Målgruppe

- Kommunale medarbejdere fra psykiatriområdet og misbrugsområdet
- Regionale medarbejdere i psykiatrien.